

שיפור איכות בכרמים נגועים בוירוס.

תרצה זהבי – שה"מ

מבוא:

התופעה של האדמה מוקדמת של עלים בכרמים מתגברת בשנים האחרונות ובמקרים רבים מלווה בהאטה בהבשלת הענבים ובאי יכולת להגיע לנתוני בציר טובים. מאחר וגובה היבול יכול להשפיע על קצב ההבשלה, מטרת העבודה הנוכחית היא לבחון עם דילול קפדני יכול לשפר את איכות ההבשלה בכרמים בעיתיים.

שיטות:

הניסויים בוצעו בכרם של קבוץ אורטל, בחלקת קברנה סוביניון נטיעת 1996 ובחלקת מרלו נטיעת 1993. הניסוי בוצע בבולקים באקראי בארבע חזרות, כל חלקת טיפול כללה תשע גפנים. השואת ממוצעי הטיפולים בתוכנת SAS במבחן דנקן. הטיפולים שניבחנו:

- א. דילול שריגים חלשים, בצימוח של כחצי מטר, מרלו – 31 למאי, ק"ס – 6 ליוני (הטיפול המשקי).
 - ב. במרלו - דילול כנ"ל והשאר את אשכול לשריג, בקברנה – סילוק חלשים וסילוק ענפי פרי שהושארו בזמירה.
 - ג. השארה של שריג לסעיף.
 - ד. במרלו – שריג לסעיף ואשכול לשריג, בקברנה – שריג לסעיף וסילוק ענפי הפרי שהושארו בזמירה.
- בבציר ניבחנו נתוני יכול ואיכות הפרי (ניבצרו 4-5 גפנים לחזרה).

תוצאות עד כה:

א. מרלו.

מספר האשכולות תאם את הדילולים שנעשו (טבלא 1) כשבדילול הקל נשארו 29 אשכולות לגפן ובדילול החזק (שריג לסעיף ואשכול לשריג) 17 אשכולות. ההבדלים במדד זה היו מובהקים. לעומת זאת, למרות מגמה דומה לא נמצא הבדל מובהק ביבול ככל הנראה בגלל ההבדל (הלא מובהק) במשקל האשכולות. המגמה שהתקבלה היא לאשכול קטן יותר בגפנים בהן הדילול היה קל (128 גרם לאשכול, 1.15 גרם לגרגר) ולאשכול גדול בגפנים שדוללו חזק (144 ו 1.22 גרם לאשכול ולגרגר בהתאמה).

טבלא 1: נתוני בציר בחלקת המרלו:

טיפולים המלווים באותיות שונות נבדלים סטטיסטית ע"פ מבחן דנקן

טיפול	יבול לגפן (ק"ג)	מספר אשכולות	משקל אשכול	משקל גרגר
דילול שריגים חלשים	3.77	29 A	128	1.15
דילול חלשים+אשכול לשריג	3.18	23 B	138	1.21
שריג לסעיף	3.25	24 AB	132	1.32

1.22	144	C 12	2.50	שריג לסעיף+אשכול לשריג
------	-----	------	------	------------------------

בטבלא 2 ניתן לראות שלא נמצאה השפעה ברורה של הדילולים על איכות ההבשלה (סוכר ו pH). ייתכן שהדבר נבע מיבול כללי נמוך בחלקה ־ שהיה 680 ק"ג בחלקה המסחרית, ו 830 ק"ג לדונם בחלקת הניסוי בטיפול המשקי שם התעלמנו מגפנים חסרות או בעיתיות במיוחד.

טבלא 2: נתוני תירוש בבציר בזן מרלו:

טיפולים המלווים באותיות שונות נבדלים סטטיסטית ע"פ מבחן דנקן

טיפול	סוכר (%)	pH
דילול שריגים חלשים	27.38	AB 3.23
דילול חלשים+אשכול לשריג	26.65	AB 3.27
שריג לסעיף	26.58	B 3.15
שריג לסעיף+אשכול לשריג	27.75	A 3.31

ב. קברנה סוביניון.

גם בזן זה נמצא הבדל מובהק במספר האשכולות לגפן (טבלא 3) והמספרים נעו בין 49 אשכולות בדילול הקל ל 32 בדילול החזק. ההפרש במספר האשכולות לווה בהפרש מובהק ביבול לגפן שנע בין ארבעה ק"ג לגפן בדילול הקל ל 2.26 ק"ג בדילול החריף ביותר. לא נראתה מגמה ברורה בגודל הגרגר.

טבלא 3: נתוני בציר בחלקת הקברנה סוביניון:

טיפולים המלווים באותיות שונות נבדלים סטטיסטית ע"פ מבחן דנקן

טיפול	יבול לגפן (ק"ג)	מספר אשכולות	משקל אשכול	משקל גרגר
דילול שריגים חלשים	A 4.07	A 49	83	1.14
דילול חלשים+אשכול לשריג	AB 3.38	AB 45	74	1.17
שריג לסעיף	AB 2.73	B 33	83	1.12
שריג לסעיף+אשכול לשריג	B 2.26	B 32	72	1.14

בקברנה נראתה השפעה ברורה ומובהקת של הדילולים על רמת הסוכר בבציר. רמת הסוכר בטיפול בו בוצע דילול שריגים חלשים בלבד רמת הסוכר היתה 24.85 בריקס לעומת שאר הטיפולים בהם הענבים הגיעו לכ- 26 בריקס, ההבדל בין הדילול הקל לאחרים נמצא מובהק אך לא נמצא הבדל או מגמה ברורה בין הדילולים החזקים יותר.

טבלא 4: נתוני תירוש בבציר בזן קברנה סוביניון:

טיפולים המלווים באותיות שונות נבדלים סטטיסטית ע"פ מבחן דנקן

טיפול	סוכר (%)	pH
דילול שריגים חלשים	B 24.85	AB 3.20
דילול חלשים+אשכול לשריג	A 26.10	B 3.17
שריג לסעיף	A 25.98	A 3.23
שריג לסעיף+אשכול לשריג	A 26.20	B 3.17

מסקנות עד כה:

מתוצאות שנה זו נראה שהפחתת יכול שיפרה את ההבשלה. במרלו שם לא נמצאה השפעה ברורה על היבול גם לא התקבלה השפעה על ההבשלה ואילו בקברנה כל שיטות הדילול מעבר לדילול המסחרי – הורדה מוקדמת של אשכולות או השארה של שריג לסעיף, שיפרו את איכות ההבשלה. רמת סוכר טובה יותר התקבלה הן כשהושאר אשכול לשריג אחרי סילוק השריגים החלשים והן כשבוצע דילול שריגים משמעותי יותר (שריג לסעיף) אולם בטיפול החזק גם היתה פגיעה משמעותית ביבול. לפני המלצות מסחריות יש לחזור על הטיפולים שנה נוספת אולם נראה שלפחות בקברנה סוביניון ניתן לשפר את איכות ההבשלה על ידי דילולים קפדניים.

תודות לדרור, מרכז כרם אורטל, על שיתוף הפעולה.